

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyitlér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél.

A lap beltartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyitléri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld“ 1885. évi folyamára.

A „Székelyföld“ című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Előfizetések elfogadtatnak Kézdi-Vásárhelyt a kiadó-hivatalban, Csik-Szeredán Szabó Albert könyvnyomdájában. Az előfizetési pénzek vidékről — legcélszerűbben posta-utalvánnyal — Kézdi-Vásárhelyre, lapunk kiadó-hivatalába küldendők.

Félreértés kikerülése végett kijelentjük, hogy azoknak, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, lapunkat csak azon reményben küldöttük és fogjuk talán ezután is küldeni, hogy a hátralékot utólagosan befizetik.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

A párbér kérdése.

(Folytatás.)

Némelyek azon alapon szeretik megtagadni birtokaik után a párbért 48 után, mivel akkor kimondatott úgy az urbéri, mint másnemű telkek felszámolása; tehát nincs urbéri telek, nincs párbér. Ez a párbér teljes felmondásának elméletére vezetne; de — habár a canonica vitatást a párbért is megingatni látszik

— az igazságszerető s a párbér fejlődési történelmét ismerő közigazgatási tisztviselőt az ügy elbírálásában nem fogja ezen téves elv zavarba hozni, valamint a teher alól kibújni akarókat sem fogja a teherköteles birtok után járó párbértől felmenteni.

Régi földesurainknak, midőn ők a patronusi terheket viselve, jobbágyaikat a párbér fizetésére, illetőleg a plebánosok és mesterek, plebániák és iskolák fenntartására kötelezték, szép és nemes volt intenciójuk; intézkedéseiket egyszerű és mesterkéletlen szavakban fejezték ki; nem számítottak a mai kor ügyvédi fogásaira, midőn az egyes szavaknak és kifejezéseknek más értelem tulajdoníthatatik s a kákán is csomó keresztek.

Azért e köteleességek teljesítésében nem szabad a századok által szentesített jog, igazság és törvényesség elől kitérni.

A legfrissebb keleti párbér-zavarokra Magyarországon s nálunk Erdélyben is, mint már fennebb is érintők, okot szolgáltatott s követőket is toborzott azon körülmény, hogy sok keresztény birtok zsidó kézbe került. És miképen? hát bizony az élelmes zsidók, hogy békeháborítóknak ne tűnjének fel, miután több kath. kézen levő birtok ment át protestáns kezre, előtérbe tolták a protestánsokat és arra nógatták, hogy a kath. plebánosnak járó párbérrel terhelt birtokok után tagadják meg a képét, azon elvet állítván fel, hogy az személyi és nem dologi jellegű. Így többen ezen elvből, melynek az érdekeltek minden esetre pártvivői, megtagadták a párbért. De, hogy ezek nem törvényesen és helyesen jártak el és ezen elv már a fennebb el-

mondottak után sem állhat meg, a következők közül is kitűnik még világosabban.

Nemde, mindenütt és mindenki által elfogadott, országos gyakorlaton alapuló és soha kétségbe nem vont tény az, hogy pl. ha A. párbérkötelesnek kétszer anynyi földje volt, mint B.-nek, egyszerűsmind kétszer oly nagy párbért is fizetett, mint B., vagyis az 1804-ki, Mitrovski által kiadott kepe-constitutio szerint is, a kinek 12 kalangya vagy annál több ős- és tavasz-gabonája termett, egész őszt (3 kalangya) és egész tavaszt (3 kalangya zab), a kinek 12 kalangyánál kevesebb, de 6 kalangyánál több ős- és tavasz-gabonája termett, félkepet, azaz fél-őszt (1½ kalangya rozs vagy buza) és fél-tavaszt (1½ kalangya zab) tartozott s tartozik fizetni a lelkésznek és mesternek? Már pedig, ha a párbér személyi és nem dologi természetű volna is, azaz ha azt a birtokos csak személye és nem vagyona után is tartoznék fizetni: hogyan lenne megmagyarázható a fennebbi körülmény? Vagy az idézett kepe-constitutio miért mondja azokra nézve, a kiknek még 6 kalangya gabonájuk sem terem, hogy oszporát tartoznak fizetni, s a mesteremberek, hivatalnokok stb. a mesterség után járó jövedelmük aránya szerint fizessenek? Ha személyi jellegű volna, akkor mire való ezeken megkülönböztetések? Hisz akkor boldognak, boldogtalannak, mesterembernek és hivatalnoknak kivétel nélkül egyformán kellett volna ezen terhet hordozni és fizetni.

Ezen körülmény igazolja, hogy a kepefizetés kötelezettsége a fizető személyéhez is, de nagyobbára és terhelőbben a fizető vagyonához van kötve; de iga-

zolja azt is, hogy hol személyi és hol dologi jellegű a kepe. Személyi t. i. a szegények-, mesteremberek-, hivatalnokok-stb.-nél, kiknek párbérköteles birtokuk nincsen, és dologi ott, a hol az idézett közjogi szerződésen alapuló birtok van, legyen aztán az a szerződés akár az urbéri viszonyokból fejlődött, akár a politikai községgel, akár az egyes földbirtokosok-, telkes gazdákkal kötött és fennálló szerződés.

(Folytatása következik.)

Felvidéki.

Kiállítási levelek.

I.

Megindul az erdő, a bércek felhőbe vesző fa-óriásai el jönnek az ország városába, hogy lássák — ha mindjárt életük árán is — a magyar kéz csodáit.

Görgény egyik legnagyobb fa-hercege, mely a sötét rengetegben 40 méternyi magasra nyúl, szintén Budapestre jött, a hazaszeretet által üzetve. Nagy áldozatot hozott: fenséges koronáját levágatta, hogy a budapesti demokraták ne vádolják hivatkozással; törzsét megrövidíttette 10 méterrel, hogy a városliget platánjait ne eméssze az irigység, s mindezt azért tette, hogy a kiállítás alatt ő tarthassa büszke magasságban a magyar lobogót.

Ennyi áldozatra, ilyen hazaszeretetre csak a szeplőtlen fa-szív tud buzdulni.

S ő e nemes tettéért nem fogadott el más elismerést, más viszonzást, csak azt, hogy uti költségét, mely Görgénytől Budapestig 280 ftba került, a kiállítási bizottság fizesse meg. A kiállítási bizottság, dícséretére legyen mondva, a nemes fa-hercegnek ezt a jogos ohaját örömmel teljesítette.

A kiállításon gözörövel dolgoznak, s bátran elmondhatjuk, hogy a magyar kiállítás abban is különbözni fog a külföldiektől, hogy a megnyitás határidejét nem fogják

A „Székelyföld“ tárczája.

Elhervasztva.

(Beszélyke.)

Irták: Jámor Lajos és Kritsa Klára.

III.

Elérkezett azon kor, melyről a költő azt mondja:

„A virágnak megtiltani nem lehet,
Hogy ne nyíljon, ha jön a szép kikelet.“

Eljött ő, ki hivatva volt szívemet sebesebb dobogásba hozni; eljött s elvezette lelkemet a szerelem csodás tündérvilágába, melynek ő volt napja és éltető lege... És lelkem a ragyogó álomba ittasulva elmerült... Boldog valék! Megfeledeztem gyermekkorom keserű napjairól; még atyám elhidegülése, melyet fiának halála óta irányomban tanusított, sem fájt többé szívemnek, annyira el volt telve boldogsággal!

Oh, mily végtelen rajongó szerelemmel csüngtem Károlyon!

Egy tavaszi kirándulás alkalmával ismerkedtem meg vele. Elmondá, hogy K. város

egyik divatüzletében könyvvezető volt, de betegeskedése miatt kénytelen volt felmondani főnökönek, mert az orvosok a városunkhoz közel eső fürdőt ajánlották; a nyarat tehát ott szándékozik tölteni egészsége helyreállítása céljából.

Már első találkozásunk alkalmával bevallá, hogy eszményképét találta fel bennem.

— Ha tudnám, — szölt — hogy egy párnyi hely jut szívemben részemre, oh, akkor én hű rabszolgája lennék!

És esdőleg tekintett reám.

E percztől kezdve övé volt lelkem minden gondolata, szívem összes érzelme!

Szüntelen az ő képe lebegett lelki szemeim előtt; azok a nyájas, szelíd, magasztos jellemet tükröző kék szemek, a szép barna bajsztól árnyékol, jóságos mosolyu ajkak; füleimben kedves hangja csengett szüntelen, mely oly halk, oly csendes s éppen azért olyan szívhez szóló!

Oh! és mily rövid vala e boldog álom! mily hamar kelle a rut, az iszonyu valóra ébrednem!

Károly gyakori látogatója lett házunknak.

Atyámnak különösen a kedvébe tudott járni, annyira, hogy ez nagyon megszerette. Elbeszélte, hogy szülői már régen elhaltak; előmutatta bizonyítványát, melyet főnökétől kapott, és atyám ezt oly kitűnőnek találta, hogy azon ajánlatot tette neki, hogy ha a fürdőn egészségiét visszanyeri, lépjen üzletébe.

Atyámnak akkor legfényesebb üzlete volt S. városban.

A fürdő-évad elteltével Károly felülvé tért vissza körünkbe s elfoglalta az atyám által ajánlott helyet az üzletben, és oly híven betöltte azt, hogy atyámnak teljes megelégedését kinyerte.

Két hó elmultával megkérte kezemet; atyám örömmel adá beleegyezését. Most már irányomban is felmelegülni látszott, mert Károlyban mintegy kárpótulva érezé magát meghalt fia helyett, kiről remélte volt, hogy majd, ha felnő, maga mellé helyezi az üzletbe.

Menyegzőnk napja ki volt már tűzve s szegény jó anyám teljes szívéből osztozott boldogságomban.

Ah, de mily hamar alázuhantam mennyországomból az irtóztató, a mélységes pokolba!

Egy reggel atyám fiktelt, sápadt arccezzal rohan be s egy székre vetve magát, kétségbeesetten kiáltá:

— Tönkre vagyok téve, minden pénzemet elrabolták! Károly eltűnt, nyoma sincs. Ő a tettes, senki más!

Kezei erőtllenül csüngtek le, feje keblére hanyatlott. Szélhűdés érte.

Szívemet vasmarokkal szorítá össze az iszonyu fájdalom; szédület fogott el, lábaimat inogni érezem s egész testemben meg-rázkodva, eszméletlenül roskadtam össze.

IV.

Oh, tengernyi fájdalom, mely eltemet minden örömet, boldogságot! Oh, sötét, mely kétségbeesés, melyet a reménynek egyetlen halvány sugára sem hat át!...

Atyám koporsóját ölelék részkét karjaim; lelkem körül oly sötét volt minden, mint házunk falai, melyek gyászleppel valának bevonva, s midőn letették az örök nyugalom

hétről-hétre halogatni, s a magyar művelődés e szent helyén május 2-án okvetlenül megzendül a magyar király megnyitó szövege.

A megnyitás ünnepe mesés fényvel, az uralkodóház minden tagjának részvételével lesz megülvé, s az ország milliói, a külföld százezrei előtt fogják zengeni: „Isten áldd meg a magyart!”

Szép és szívet remegtető pillanat lesz ez; de ne vétsünk az idő sorrendje ellen; várjuk ki a vásárt a napjára.

Hogy a megnyitás napja mily rohamosan közeleg, akkor sejtettük, éreztük legjobban, midőn a sajtó képviselőit először hívták meg a kiállítás megtekintésére.

Matlekovich államtitkár fogadta és kalauzolta a toll napszámosait, s kiváló szíves-ségével és előzékenységgel akarta viszonzni ama nagy szolgálatokat, melyeket a sajtó a közügyekben egyáltalán s most különösen a kiállítás iránt teljesít.

Ujra megcsodáltuk az épületeket, azok külsejét, belsejét s valahányszor láttuk s látni fogjuk, mindig megcsodáltuk, megbámuljuk.

A kiállítás központja az ipar-csarnok. Ennek belseje pompéji vörösréven festve; a kupolák kék alapon, arany-csillagokkal díszítve. Az ablakokban az üvegfestészet remekeit fogjuk szemlélni. Az ipar-csarnok már teljesen a befejezés stádiumában van s közelebb a belső berendezéshez fognak.

Az ipar-csarnoktól balra a mezőgazdasági termények időleges kiállítási csarnoka fekszik. A kiállítás kiszögellő pontjain pedig a 106 méter hosszú mezőgazdasági csarnok áll.

A magyar gépcsarnok hossza 180 méter; ez a kiállítás leghosszabb épülete.

Ezek után a külföldi munka-gépek, a szabadalmazott tárgyak csarnoka következnek.

Horvátország külön pavillonnal büszkélkedik, melynek érdekesebb tárgyát a speciális horvát pirsok-ipar, vagyis a tartomány-gyűlés naplói fogják képezni.

Sorra következnek: a tanszer-épület, a házi-ipar csarnoka, az erdészeti pavillon, melyben Rudolf trónörökös és több főúr vadász-zsákmányai is ki lesznek állítva.

A pénzügyminisztérium, az egészségügy, a gyógyvizek pavillona és sok apróbb épület, mint a „mohai Ágnes-forrás”, a bibliatársulat, Budapest, több gyáros, főúrnak, külső és belföldiek, a „pesti könyvnyomda r.-társaság” szeszélyes alakjaikkal, tarka csoportokban emelkednek.

Sörház, a keleti és bosnyák kávéház, mely nemcsak keleti stílusban épült, hanem a kiszolgáló személyzet is nemzeti öltönyben lesz, s a vendégeket keleti szokások szerint keleti italokkal traktálják.

A kiállítás legszebb épülete, mely — előre is elmondhatjuk — a közönség legkedveltebb helye, leendő, a műcsarnok.

Már a külső díszítés, a bejáratok majolika-

szobrai hirdetik, hogy ez a muzsák templa.

Óriási arányokban fog épülni a hangverseny-terem, melyben 1000 ember számára lesz kényelmes ülőhely.

A városliget tarlott bokrain langy fuvallom zizeg, s ez nekünk meghozta nem a márciusi, hanem a februári ibolyát, a kiállítás első plakátját.

Valóságos műemkek ez a plakát. Benezur Gyula rajzolta s Posner intézetében készült.

Az egész plakátot szingazdag keret övezi, fölül pedig harsonát fújó génius áll kiterjesztett szárnyakkal s Magyarország czimeireitől környezve.

De nemcsak a plakát érkezett meg, hanem sűrűn jönnek már a kiállítási tárgyak is.

A legelső között érkezett meg Japán kiállítandó maggyűjteménye. Nagy, czifra ládák, tele pingálva szeszélyes alakokkal s furcsa, tekervényes betűkkel.

Nem sokára itt lesz a székház is s aztán a többi, végre a kiállítás napja.

Itt a fővárosban is nagyban készülnek iparosaink. A napokban volt alkalmunk megtekintetni azt az erőteljes zongorát, melylyel Hevesy Balázs jeles zongora-készítőnk fog versenyre szállni és hitünk szerint győzni. Ugy hangra, mint külső díszre oly jeles példány ez, mely a magyar iparnak becsületére válik. Bővebb leírását annak idején nem mulasztjuk el.

Most pedig a viszontlátásig!

Budapest, 1885. március 11.

— t z — a.

Meghívás.

Az „Erdélyrészi magyar köz-művelődési egyesület” létrehozása czéljából egy életerős mozgalom indult meg, mely a bérczes kis Erdélynek magyarok által lakott minden vidékén igen élénk visszhangra talált.

Törvényhatóságok, városok és vidékek, sőt társulatok is vetélkedve sietnek a fiók-egyesületeket megalakítani, hogy a folyó évi április 12-én Kolozsvárt tartandó gyűlésen magukat képviselthessék, vagy csatlakozásukat bejelenthessék.

Tisztelettel alulírottak úgy vagyunk meggyőződve, hogy minden jó magyar hazafi belátja azt, miszerint az ősi vitézségen felül mai napság a nemzetes irányu köz-művelődés és közvagyonosodásnak hatalmas eszközeit is bírnunk kell, ha a magyar nemzetiség és haza fenntartását és felvirágoztatását biztosítani akarjuk.

Meg vagyunk tehát arról is győződve, hogy szép megyénk és lelkes városunknak egyetlen magyar ajku polgára sincs, ki ezen eszközök megszerzésére irányuló hazafias mozgalomnak szükséges, hasznos és üdvös voltát ne érezné, el ne ismerné.

Ugyanazért, azon biztos reményben, hogy Kézdi-Vásárhely városának, a magyarság

ezen egyik mentővárának dícső multu és nagy jövőjü polgárai a magyarság fenntartását és gyarapítását, ennek szellemi és anyagi felvirágoztatását czélul kitűzött „Erdélyrészi magyar köz-művelődési egyesület” fiókjának itt Kézdi-Vásárhelyt is leendő megalakítását mindnyájan kivétel nélkül akarják és abban minket egyenként és egyetemen leg támogatni fognak, — ennek létesítését czélba vettük és folyó év március 26-án tartott előértekezlet alapján a megvalósítás czéljából f. évi április 7-ének (husvét harmadik napjának) délutáni 3 órájára a városban nagy termében tartandó gyűlést hirdetünk, melyre Kézdi-Vásárhely város közönségét s illetve lelkes polgárságát hazafiai üdvözlünk mellett ezennel meghívjuk.

Id. Donáth József törvényszéki elnök. Szöcs József polgármester. Székely János ev. ref. lelkész. Kovács István járásbíró. Booskor Mihály törvényszéki bíró. Bartha Ignác ügyész. Fejér Károly aljársbíró. Zayzon Lázár ügyvéd. Révész Czirill minoritarendű pap. Pap Adolf iroda-igazgató. Szabó István iroda-tiszt. Tóth Sámuel városi képv. Erdélyi Károly f.-népisk. Baló László, Kiss Károly, Gyöngyösi István, Vajna Károly, tanítók. Borecs Miklós joggyakornok.

Levelezés.

Kovácsna, 1883. március 11.

Tisztelt szerkesztő ur!

Nekünk boldog háromszékieknek az évek futólag vonulnak el fejük fölött, s míg a világ óriás léptekkel halad azon anyagi előnyök megszerzésében, melyek a mai civilizáció követelményei, addig mi naponta visszafelé megyünk. A kormány nem tudja a mi speciális apró bajainkat, melyek, mint féreg az ezredéves csert, maholnap ledöntenek. Hogy mi életrevaló és szívós faj vagyunk, azt tudja az egész művelt világ; de hogy existenciánk soha sem volt annyira megátadva, mint ma, azt tudjuk mi. Hogy mindenben elmaradtunk a testvér hazától, annak oka nemcsak kedvezőtlen geográfiai és éghajli viszonyainkban, hanem a testvér haza kormányainak viszonyainak meg nem felelő intézkedéseiben található föl. Kegyelmes uraim! ki jó házat akar építeni, első dolga az alap megszilárdítása. Ez országosan elismert alap a birtokviszonyok rendezése lett volna. De ez nem történt, hanem e helyett létrejött az a sok czifra törvényezik, mely úgy talál a mi viszonyainkhoz, mintha egy booskoros oláhra finom frakkot huznának. Humanus büntető codex és műveletlen nép; tökéletes, sőt szigorú adótörvények és keresethiány; fölvilágosodott vadász-törvény és vadak pusztításai; oleós töképezés és műszövede; tönkre ment középosztály és elmaradott ipar! . . . Nagyszerű törvénykezési és közigazgatási apparátus; lassu és méregdrága archimedesi csavar! Minő szellemi vagy anyagi erővel bontakozunk ki ez

ujkori chaosból? Rendezzük, ugy-e bár, magunkat? Tudja azt jól a kormány, hogy mi tudatlanok és koldusok (?) vagyunk, s ha volnának is elszórvá, kevesen, kik azt akarnák, végtelenül elnyomja azokat a közjévedelmek, közérdek s magán-tulajdonok zsírján élő nagy többség. Nekünk, kegyelmes uraim, különleges, önöknek soha meg nem magyarázott viszonyaink vannak; míg egyfelől a hazafiságban oly különös szászokkal érintkezünk, addig másfelől dacoromán keblek hő vágyakkal ölelnek. Mi a nagy hatalmak diplomáciai alkudozáisaival nem bajlódunk, de annyit látunk, hogy a minket óceánként övedző idegen elemek köztünk társadalmi egyenetlenséget szítnak és minket elnyelni törekednek . . .

Kegyelmes nagy jó uraim! Az óra már 12-t ütött. Kérem, siessenek az erdők és mezőket rendezni, mert azon tanácsra, hogy azt mi tegyük, csak az Alvinczy puskáját említem. Ne cifrázzák tovább azt a rossz fundamentumu házat, hanem szilárdítsák meg alapját. Sok ezren értenek egyet a rendezésre vonatkozólag, de elszórvá és félénken nyilvánítták ohajukat, mert félnek a praevicacatiohoz szokottak rosszindulata- és boszujától. Ma még rágódunk erdeink maradekain, de még egy évtized se kell s ezzel is úgy járunk, mint a lovát éhezéssel teletöltő cigány.

Nagyközség tagja vagyok. Egy u. n. birtokossági gyűlésen úgy nyilatkoztam, hogy azon kerők és léczek, melyek a befűgő tilalmasokban 1—5 krig vannak a megyei tarifa szerint felvéve, többet érnek, s kérjük azoknak árát megkészserezni. Lett erre riadalom! Csak hogy ki nem dobtak a gyűlésből! Előrelátó ember előtt csaknem megfoghatlan e potyához szokott nép számítás nélküli haszonlesése; látja és mégsem hiszi, hogy a privát havasok is kevés kivétellel rövid időn így járnak. De az olyan birtokossal, ki két tehenével s azok borjaival a tavasz- és ősztárhárban heteket eltölt, míg kis földjéről a terményt betakarítja, teljes lehetetlen elhitetni, hogy a birtokrendezés czélszerű; pedig itt a gazdák többnyire ilyenek. Nagyobb birtokosnak nincs egy földje és kaszálója, melyen kárt ne tennének; de az adófizetésben egy sem segít. Erdő-ör, mező-ör koma, sógor stb., mindnyájan még bátrabban praevicacálnak.

Adó, napszám, cselédbér hova-tovább terhesebb; belterjes gazdálkodásról szó sem lehet, és elkényeztetett munkásainkat gépekkel nem pótolhatjuk e pántlika földeken.

Mi lesz mindezeknek az eredménye? a haza atyái gondolnak-e rá? Őszintén mondom, ily népet rendezni atyai tanácsokkal már késő. Vajha csak egy rossz álom volna! de félek, hogy a legridegebb valót legközelebb felismerik azok, kik még ma kétkednek.

A mit tudék, tiszta, vesztegetlen elmével és lélekkel mondam el.

Marcus.

Színészeti.

Cs.-Szereda, 1885. márcz. 26.

Kedden márcz. 17-én előadatott a „Koldusnő”, dráma 5 felvonásban. Írták Bourgois és Masson; fordította Csepregi Lajos. Ezen darabban színészeink s különösen Györfiné (Margit) oly nagyszerű drámai hatással játszott, hogy a közönség meghiúsítottan s el-érzékenyülve, többször zajos tapsal jutalmazta őt. Kiemeljük nevezetesen azon jelenetet, midőn Margit a villám által szemvilágától megfosztatik; ezt oly nagyszerűen oldotta meg Györfiné, hogy a közönséget egészen meglepte, mert noha a közönség sokat vár Györfínétől, ez várakozását is felülmuta. Homokayné (Leopoldina) szerepét szintén ügyesen játszta.

Völgyi (Bergen Pál) ismét oly szép jelét adta sokoldalúságának, hogy csak gratulálhatunk a sikerhez; ő is úgy van vele, mint az ezermester; mindent meg tud csinálni és pedig mint mester.

Gero (Miska, Kovács inas) oly eredeti alak volt, hogy megjelenésénél a közönséget mindig derült hangulatba hozta. A mester, ha inas is, mester.

Hillei (Rendorf) nagy ügyességgel, jellem-

helyére szegény atyámat, úgy éreztem, mintha a sötét hantok, melyek dübörögve hullottak koporsójára, mind az én lelkemre nehezednének.

Tehát nem elég, hogy szívem szent érzelmét olyanra kelle pazarolnom, ki a nemes jellem álarca alatt befészkelte magát családkunkba, ki megfosztott szívnyugalmamtól, vagyonunktól és ezáltal atyám életétől is? nem elég a fájdalom, melyet a megcsalatott szív érez? nem elég az, melyet az édes atya elvesztése okoz? Még azon gyötrő önvád is járuljon mindehhez, hogy szerelmem volt oka atyám halálának? . . .

A mily boldog voltam akkor, midőn lelkem el volt merülve a ragyogó álomba, ezerszerre boldogtalanabb valék az iszonyu valóra ébredve!

Nem időzöm a szomorú napoknál, melyeket atyám halála után anyámmal átéltem. Pár hó elteltével elárverezték az ősi hajlékot s egyéb ingóságokat, hogy a begyűlt összegből osztozhassanak atyám hitelezői.

Elhagyva az ősi lakot, szenvedéseim színterét, e faluskába költöztünk anyámmal, hogy itt, senkitől nem ismerve, a számalom rongyfilléreitől menten, vánszorogjunk to-

vább e kinteljes életpályán, támogatva egymást, hogy a bánat sulya alatt össze ne roskadjunk.

Ah, de szegény anyámnak a kiállott szenvedés egészségét úgy aláasta, hogy betegen hagyta oda a helyet, hol anyai éven át lakott!

Itt aztán a mély lelki bánat ágyhoz szögezé. Hiába volt minden ápolásom, hogy őt megmentsem az életnek, megmentsem magamnak, mert ma megszűnt élni.

Megszűntek már kinjaid, szegény jó anyám! Elutaztál fényes hazádba, hol nem gyötör többé semmi, semmi bánat! . . .

Én nem maradhatok nélküled itt; követni foglak a mély sírúregbe . . . Melléd temetve pihenni akarok örökre! . . .

Nincs már kiért élnem; nincs, kivel megosztanom bánatomat, kétségbeesésemet! . . .

Egy elhervasztott virágnak nincs életereje! . . .

Te, a ki e sorokat olvasod, borulj térdre s küldj hő fohászt a Mindenhatóhoz, hogy legyen irgalommal irántam azért, mert nem bírva egyedül viselni az élet lánczeit, szétzúztam azokat! . . .

* * *

zően mutatta be az élvágyó gazdag ifjút, ki megunt kedvesen tudat; dacára szerepe utálatos voltának a közönség ügyes játékát többször megtapsolta.

Szilágyi Etelka (Dudi), Szilágyi (Aleindor), Fehér (Robin), Tóth (Soliman) a vándor komédiásokat szintén ügyesen alakították.

Csütörtökön március 18-án Rákosi Jenő „Székházak”-ja került színre. A kiváló szellemességgel irt bohózat derült kedélyhangulatban tartotta a szépszámú közönséget. A főbb szereplők közül a következőket emeljük ki: Szilágyi Etelka (Cseresneyi Alfréd), Györfi (Felsővidéki Rozália), Völgyiné (Izabella), Homokayné (Klementina), Hillei (Doroghy), Völgyi (Bothos), Szilágyi (Jablunca). Az előadás jól sikerültnek mondható.

Szombaton március 21-én a Csik-Szeredában létesítendő kisdodó javára rendezett fillérestély alkalmával adatott „Tündérlak Magyarhonban” népszínmű 3 felvonásban dalokkal és táncokkal. Írta: Szentpéteri Zs. A közönség igen nagy számban jelent meg s érdeklődéssel és vig kedélyhangulattal nézte végig az előadást. Az est hősei voltak Szilágyi Etelka (Marsa), Hillei (Gyuri) és Völgyi (Gróf Vámbási), kik szellemes és ügyes játékkal igen jól mulattatták a közönséget, miért ez sem fukarkodott a tapsokkal.

Elismeréssel adózunk Homokay színigazgatónak is, miért az előadás fele jövedelmét a kisdodó javára átengedte, illetőleg a jótekonny célra közreműködött.

Vasárnap márc. 22-én Székelyfi „Bukov, a székelyek hőhéra” 4 felvonásos történelmi színműve adatott.

Olyan zsufolt házat még városunkban nem volt alkalmunk látni, milyen ezen darab előadása összehozott. Nem is csoda, ha oly nagy érdeklődést tanúsított közönségünk ezen oly szomorú emléktű és hozzá még itten Csikban lefolyt történelmi esemény iránt. A legelső és jól ismert székely családok ősei, mint: Endes, Vajna, Lázár, Zöld, Puskás stb. szerepelnek a darabban, mely egymagában elég volt a nagy érdeklődést felkelteni. Most már ismeri a fiatalabb nemzedék is a „Madéfalvi veszedelem” történetét.

A szereplők közül elismerést érdemelnek: Homokayné (Rózsa), Völgyi (Lázár Imre), Gerő (Kaszás), Szilágyi Etelka (Rózi), Hillei (Bukov), Szilágyi (Pali),

Az előadás jó sikerét leginkább bizonyítja a közönség többszöri szélesnyilvánítása.

Kedden március 24-én Csiky Gergely „A proletárok” 4 felvonásos színműve adatott nagy tetszés között.

Györfi Szedervári Kamilla szerepében remekelt és teljes diadalt aratott; oly jellemzően alakította szerepét, hogy a közönséget többször zajos tapsra ragadta; az előadás szép sikerének érdeme legelső sorban az övé.

Kiemeljük még Homokayné (Irén), Szilágyi Etelkát (Elza), Völgyinét (Borcsa), Hilleit (Zátony), Völgyit (Mosolygó), Gerőt (Bankó) és Gyulafit, kik a szép siker s az ügyes összjáték érdemében osztoztak.

!!!

Különfélék.

— Az ujoncozás eredménye. Kézdí-Vásárhely város részéről az ujoncozás március 30-án folyt le és pedig a megelőző évekhez képest igen szép eredménnyel. Kézdí-Vásárhely város részére az 1885. évre a következő hadjutalék vettettet ki:

1. A sorhadhoz	12.
2. Hátrálék	2.
3. Pótlék	2.
4. A póttartalékhoz kivettettet	1.
5. Hátrálék	14.

Összesen 31.

Ennek fedezésére besoroztatott:

a hadsereghez	16.
a póttartalékhoz	15.

Összesen 31.

E szerint az ideai ujoncozás úgy az ideai hadjutalékot, mint a múlt évről átjött hátrálékot fedezte.

— Az ujoncozás. Mióta a sorozás megindult, K. Vásárhely város szokatlanul megélénkült. Felvirágozott, felpántlikázott és felpálkázott csoportok vonulnak át az utcákon, kísérve a szomorkodó familia tagjai

által. Elöl a legény, felvirágozott kalapját hetykén félrecsapva, utána a zokogó anya s egy néhány szomorú képű rokon s leghátul a kétségbeesett szerető. Így lépegetnek ama nagy ház felé, hol a székely legényre kimondják a katona urak azt a nagy szentenciát, hogy három évig hagyja el mindazt, a mi neki kedves s nagy Barassó városában fegyverzörgés között sohajtozzék az édes otthon után. A mint közelednek a sorozó-épület felé, a kíséret szomorúsága nőttön nő, de a legény sem oly hetyke többé, kalapját helyre igazítja, a szivarat kidobja szájából s megilletődött ábrázattal készül a katona urak elébe lépni. A legény eltűnik a nagy épületben, a szülők és rokonok remélnék, hogy tán mégis csak találunk valami hibát az urak rajta; egyedül a hű szerető tudja, hogy az ő kedvese hibátlan s hogy be fogják sorozni, s szíve elsorol e gondolatra. Nemsokára viszáter a legény s csinos arcán még most is az átélte izgalom pirja ég. „A császár szögája lettem, ed's anyám!” — kiált a fiú keserű hangon. A szülők és rokonok sírva vészik körül, mindenki mond neki valami vigasztalót s csak a szegény leány nem közeledhetik hozzá, pedig az ő fájdalma tán a legégetőbb mindannyi között. A csoport elvonul, hogy egy másiknak adjon helyet. E kép minden perczben ismétlődik.

— A háromszékmezei tanítótestület „kézdi-járási köre” Ma k s n ápril 11-én d. e. 9 óra-kor kezdődőleg gyűlést tart. Főbb tárgyai: a) Gyakorlati tanítás Magyar György által. b) „A tanító teendője a tanulók vallás-erkölcsi érzésének fölbresztése és fejlesztése érdekében.” Értekezés Vajna Károlytól. c) Ennek bírálata Rákosi Józseftől. d) Szaválnak: Baló L. és Molnár A. e) A közokt. és társ. biz. előterjesztése Demeter Róbert által. E gyűlésen a rendes tagsági és hátrálékban levő segélyegyleti díjak mulhatatlanul befizetendők. Szabó Géza, k. jegyző.

— Csik-Szentkirályon egy Balló András nevű ember él, ki már 100 évnél korosabb és a francia háborúban mint őrmester szolgált. Mostan agkorában oly szegénységre jutott, hogy úgy koldulja össze mindennapi kenyerét. Felhívjuk erre Csik-Szentkirályi közönség érdemes előjáróságának figyelmét, s hisszük, hogy utat és módot fog találni arra, hogy nevezett részére valamely alapból segélyt eszközöljön. Addig is a jószívü emberbarátokat felkérjük, nyujtsanak a szegény öreg katonának néhány segélyfillért, hogy élete végnapjai a nélkülözésektől megkíméltesse. B— K—

— A könyvpiazcáról. Előfizetési felhívást vetünk Br. E ö t v ö s József ily című művének harmadik diszkiadására: „A XIX. század uralkodó eszméinek befolyása az államra.” E nagybecsű mű Ráth Mórnál jelenik meg három testes kötet- vagy 16 füzetben. — Vettük továbbá „Vörösmarty összes művei”-nek 23—26. füzetét, melyek a korszorú költő színműveit tartalmazza Gyulai Pál jegyzeteivel ellátva. Mehner Vilmos kiadása. — A napokban jelent meg Aigner Lajos kiadásában Gelich Rikárd tábornok jeles művének: „Magyarország függetlenségi harca 1848—49-ben” 15. és 16. fülete. E művet, melyet a sajtó általános elismerésben részesített, mi is melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. — Szintén a napokban jelent meg az „Olvasó kör” regény-folyóirat 25-ik fülete, mely a „Gyémánt-király” francia regény folytatását képezi. E képes kiadványból havonként 2 füzet jelenik meg. Mutatványszám ingyen és bérmentve küldetik.

Pályázat

a m. kir. honvédségi Ludovika-Akadémiában az 1885—86-ik iskolai év kezdetén betöltendő magyar állami, illetőleg magán alapítványi helyekre.

(Vége.)

7. A fizetési helyek.

Egész fizetési helyért évenként 600 frt, félfizetési helyért pedig 300 frt évi ellátási átalány fizetendő.

Ezen összeg a felvett növendék szülői (gyám-gondnoka) által félénként előlege-

sen, vagyis október és március hó elején 2 egyenlő részletben közvetlenül a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémia igazgatóságánál, a honvédelmi miniszter javadalmi részére lefizetendő, illetőleg posta útján felküldendő.

Az egész- és félfizetési helyre pályázók szülői (gyám-gondnokai) a felvételi folyamodványban nyilvánítni tartoznak, hogy az esedékes ellátási átalányt félénként, vagyis okt. és március hónapok 1-én előlegesen a Ludovika Akadémia igazgatóságánál közvetlenül befizetik, illetőleg posta útján felküldik.

A fizetési helyekre pályázók között minden egyéb körülményre való tekintet nélkül, a felvételre elsőbbséggel azok bírnak, kik a megkívántató tantárgyakból jobb bizonyítványt mutatnak fel, illetőleg a felvételi vizsgát jobb eredménnyel tették le.

A mely növendék ellátásáért járandó fél-évi átalány egyszeri megintés után sem fizetettik be, az az adományozott helyhez való igényét elveszti, miről szülője (gyám-gondnoka) további miheztartás végett értesítetik.

Ha valamely növendék szülője (gyám-gondnoka) beleegyezésével az intézetből időközben kilép, vagy bármely oknál fogva önmaga a félév eltelté előtt elbocsátatik: az annak ellátása fejében lefizetett fél-évi átalánynak a kilépés ideje után a fél év végéig esedékes részét az illetők vissza követelhetik.

A növendékek szülői (gyám-gondnokai) által a kisebb szükségletek stb. beszerzése végett havonként három forint zsebpénzzel látandók el, mely járuléknak egy-egy fél-évre számított összege mindenkor előlegesen és pedig a fizetési növényeknél az ellátási díjjal egyidejűleg, a többiek részéről szintén október és március hónapok 1-én az Akadémia igazgatóságánál lefizetendő, illetőleg ahhoz felküldendő.

Ezen kötelezettség elvállalásának a kérvényben kifejezés adandó.

A tényleg felvett ifjak szülői (gyám-gondnokai) ezenfelül a zsebpénz pontos lefizetését külön írásbeli, az Akadémia igazgatóságának átadandó nyilatkozattal is kötelesek biztosítani.

Azon alapítványi vagy kincstári helyen levő növendékek részére, kik vagyontalanság folytán hozzátartozóik által semmiféle segélyben nem részesíthetők, annak elengedését, illetőleg a kincstár által való fedezését, a szülők (gyám-gondnokok) az akadémia igazgatóságánál az illető közigazgatási hatóságok által kiállított és a folyamodványhoz melléklendő »vagyontalansági bizonyítványok» alapján kérelmezhetik.

Az ily kérelmekre nézve érdemlegesen az Akadémia igazgatósága határoz, mely határozat ellen felebbezéseknek helye nincsen.

8. A növendékekkel az Akadémiában való elbánás.

A felvett növendékek az Akadémia részéről átvételnek, és a számukra rendszeresített teljes ruházattal, felszereléssel és taneszközökkel ellátatnak.

Addig is azonban, míg ez iránybani szükségleteik fedezése iránt a kellő intézkedések megtételnek, szükséges, hogy a növendékek még jó és használható lábbelivel ellátva jelenjenek meg.

A növendékek négy évfolyama két századot képez, melyeknek parancsnoka egy-egy százados.

A század-parancsnokok a növendékek testi, szellemi és erkölcsi nevelésére első sorban vannak hivatva, — ők ellenőrzik továbbá azt, hogy a növendékek szülői (gyám-gondnokai) iránti kötelezéseknek eleget tegyenek; ők értesítik a szülőket a növendékek viszonyaiban előforduló fontosabb változásokról, valamint a szülők is a növendékeket illető kéréseikkel az említett parancsnokokhoz tartoznak fordulni.

Az egyes tantárgyak előadására vonatkozó részletes intézkedések a tanterv szerint vannak megállapítva.

Általában megjegyeztetik, hogy az akadémiában előadási nyelv a »magyar«, de a mellett figyelem fordítatik arra is, hogy a növendékek a német és francia nyelvet is a lehető legtökéletesebben elsajáthassák.

A horvát-szlavon-országi illetőségű ifjak a horvát nyelvben is nyernek oktatást.

A tantárgyak, melyek mind a négy évfolyamra aránylagosan és a fokozatos haladás szem előtt tartása mellett, fel vannak osztva: minden növendékre nézve kötelezők, kivéve a horvát nyelvet és a zenét, mely utóbbi csak a szülők különös kívánságára és azok költségén taníttatik.

A vallás- és erkölcs-tan oktatásnál a törvényesen bevett vallás-felekezetek tekintetbe vétetnek, és gondoskodva lesz arról, hogy vallása szabad gyakorlatára minden növendéknek alkalom nyújtassék.

A testi erő fejlesztése, s az egészség fenntartása mellett, a növendékeknek erkölcsi nevelésére s bennük a hazafias érzelmeknek és a katonai szellemnek ápolására különös figyelem fog fordítatni.

Az iskolai év október hó 1-én kezdődik, a zárvizsgák augusztus második harmadában tartatnak, és a tanév augusztus 20-án be-
záratik.

Augusztus 21-től szeptember 30-ig szünidő leend, mely alatt az összes növendékek szabadságra bocsátatnak, hacsak e kedvezményt hiányos szorgalom vagy kifogás alá eső magaviselet folytán el nem vesztik.

Azon növendékek, kiknek magaviselete legalább »jó«, szorgalma legalább »elégés«, a nagy szünidőn kívül még a karácsonyi, utolsó farsangi és husvét-i szünetek alkalmával is szabadságot nyernek.

A zárvizsgák alkalmával megállapítatik azon végosztályzat, melynek alapján és eredménye szerint a növendékek a felsőbb évfolyamba előléptetnek.

Hogy egyik, vagy másik évfolyamnak ismételése mily esetekben, és minő feltételek alatt engedtetik meg: a szervezeti szabályokban van meghatározva.

9. Az Akadémiából való időelőtti kilépés.

Az Akadémiából időelőtti kilépés a következő okoknál fogva következhetik be:

1. Betegség miatt, ha az által a növendék az előadások hallgatásában a tanév hátralevő részére nézve gátolva van.

Ily növendékek a következő iskolai évre, illetőleg a be nem végzett évfolyam ismétlésére a honvédelmi miniszterhez intézendő kérvény folytán újra felvehetők.

2. A szülők (gyám-gondnokok) elhatározásából fontos okok miatt. Ily esetben a kérvény az Akadémia igazgatójához nyújtandó be, ki azt elhatározás végett a honvédelmi miniszterhez terjeszti fel.

3 Kiképzetetésre való alkalmatlanság folytán, mely

a) elégtelen előmenetel miatt, vagy

b) büntetésből fordulhat elő.

Az utóbbi esetben idő előtti kilépés akkor következhetik be, ha a növendék valamely becsutelen cselekmény folytán érdemtelené vált arra, hogy az intézetnek tagja maradjon.

10. Az intézetből kilépett ifjak tényleges szolgálata.

Az 1883-ik évi XXXIV. törvényezik 2-ik szakasza 5. bekezdése szerint a Ludovika Akadémia tényleges tisztképző tanfolyamába felvett ifjak, az intézetből való kilépésük után teljesítendő tényleges szolgálati kötelezettség tekintetében ugyanazon törvényes rendelkezés alatt állanak, mely az 1868-ik évi XL. törvényezik 19-ik szakaszában meg van határozva.

Ennélfogva az Akadémia négy évi tanfolyamát bevezetett alapítványi vagy díjmentes növendékek felavatásuk napjától kezdve összesen 10 évi, a féldíjmentes növendékek 7 évi, és a fizetési növendékek 4 évi tényleges szolgálatot, még pedig a honvédségnél kötelesek teljesíteni.

11. Részletes adatok.

A tanterv, nevelés, s egyebekre vonatkozó részletesebb adatok tekintetében a Ludovika Akadémia »Szervezeti szabályai« szolgálnak bővebb tájékozást.

Felolós szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Sprenz György.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Nyílt tér.)*

Osdola, 1885. március 10.

Tek. szerkesztő ur!

Határozott tudomásomra jövén, hogy a Domokos Mihály neve alatt bizonyos — elötlünk igen ismeretes — idegen kezek játszták saját képében a versengő szerepet, ez ötlemből is, de másfelől e becses lapban tett ígéretem folytán is kijelentem, hogy sem jelenleg, sem a jövőben semminemű körülmények között ily kalákás egyénnel — főképp irodalmi téren — szóba állani nincs szándékomban. Ez alkalommal a tek. szerkesztő ur szíves engedelméből D. M. urnak e becses lap 20-ik számában megjelent soraira lehetőleg röviden válaszolok.

Hogy D. M. a saját barmai iránti tulajdonjogát a nála 1877-ben megtalált marha-cédulákkal igazolta, az a mi szerény közbejövetelekkel sikerült; de a község háza asztalfiókjából elcsent barom-levelekről s több ily, a vásártéren nála megtalált jogtalan baromlevélről, melyekért ez alkalommal a kézdí-vásárhelyi kapitányság által le volt tartóztatva, bölcsen hallgat; s ezekre nézve, valamint eddig nem tudta, úgy ezután annál kevésbé tudhatja igazolni magát. Szerintem úgy lett volna következetes D. M., ha 1877-ben és 1880-ban, midőn hírlapilag meghurcoltatott, bár részben is, nyomban igazolja vala magát. D. M. urnak azonban csak most nyílt alkalmat az igazolásra, midőn Kézdí-Vásárhely város akkori kapitánya örök álmát alussza.

Füresának tünik fel előttünk továbbá még az is, hogy a bizonyítványból, melyet a barom-levelek igazolására közzétett, kihagyott a 2 fnt büntetés, melylyel, mint birsággal, a fogságon felül sújtott, melyről mi is, kik jelen voltunk, tanuszkodhatunk. Az is nevétséges lehet mindenki előtt, hogy e bizonyítványon az eredetivel való összehangzás igazolásánál a dátum épen 1877. év február 30-ára van téve két előljáró ur aláírásával. E körülmény megerősíti abbéli kételyemet, hogy ezen cselszövényes hitelesítés nem a jelzett időben, hanem épen most vitetett keresztül. Ezen fátális körülmény annál is inkább kirívó, mivel tudjuk azt is, hogy február havának rendes évben 28, szökő évben 29 napja van; az igazolás pedig épen 30-áról van keelve, a mi februárban soha sincs. De ki tehet arról, hogy ily messze ható fufangot még a hónapok napjai is a rendesnél többre szaporodnak s így az esztendő a szökő évben 367 napra növi ki magát? Ugy-e, tisztelt olvasó, ez csakugyan szép következtetés? Hiába, így vét bele az ember, bármily őszintén sugjon is össze a fufang keresztülvitelében.

De menjünk tovább. Azon időben, midőn D. Mihálylyal e skandalum történt, egész erejéből utána járt író ur, hogy D. M. elmozdittassék állásától, mire nézve illetékes felelővőjéről ki is kapta volt a passust, de mi képviselő megtartottuk akkor állásán. És most, megfordulván a körülmények, író ur ragad tollat a D. M. védelmére ellenem, és miért? azért, mert bizonyos 157 frtnyi értékű árva gabonát, melynek kiadásá ellen egy kiskoru leány nevében a rokonok tiltakoztak s melyet így maga a vásárló sem volt hajlandó átvenni, mint ideiglenes hagyatékgyám, ily körülmények között ki nem szolgáltathattam. De a mily köztudomású dolog az, hogy ebből reám, mint gyámra, semmi anyagi haszon nem hárul, ép oly szent kötelességemnek tartom, a hagyatékot egész erélylyel megóvni a károsulástól. Ez egyike azon privát érdekeknek, melyek miatt Aetnaként lövelik felém a pokoli tüzet.

És most hadd szóljak még egyszer a befektetett, 15 kántor aláírásával ellátott iratról.

Hogy az 1870. évi póttanfolyam alkalmával mily világra kiható nagy esemény történt némely nagyitni szerető s félremagyarázni hajlandó kartárs szerint, azt e becses lap 17-ik számában körülményesen elmondottam. Most csak annyit teszek hozzá, hogy

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

ha valakinek szabad akaratánál fogva tesszik a valót félremagyarázni, üdvözítse az ő meggyőződése; hanem azon csoportot, mely embertársa becsületét támadja meg, érintetlenül nem hagyhatom.

Legelőször is visszautasítom a tisztelendő urhoz azon időben küldött s e becses lapban közölt irka-firkában foglalt azon aljas rágalmat, mely szerint én jelen voltam akkor, midőn tek. Veress Sándor tanvezető ur az egész tantestületet felszólította a netaláni tévedésre. Ezt nemcsak alaptalan koholmánynak, hanem semmis rágalomnak tekintem; mert én e napdíjat — kérése folytán — N. F. számára, mivel ekkor nem volt jelen, a szombat déli órákban nyilvános helyen átvettem, mert — később érkezvén a tanfolyamra — nem tudtam azt, hogy nem azon csoportba tartozik N. F., ki — iszákos ember lévén — mit sem szólt nekem arról, hogy illetékes tizéből később felvette napi illetékét. A rendtelenség csak akkor derült ki, midőn osztó társai visszaemlékeztek őt arra. Én pedig, mint már korábban is többször említettem, szombaton haza térvén, hétfőn benn sem voltam; kedden azonban, midőn a félreértésről tudósítást kaptam, rögtön bementem, s elbeszélvén a kiosztás rendjét, kitént, hogy a zavart N. F. idézte elő, ki felvette társaival illetékes csoportjából díjat s engem mégsem értesített arról, hogy a kérése folytán számára fenntartott 3 fnt 50 kr 50, ki nem a mi tizünkbe volt beosztva, nem illeti. S midőn meggyőződtem a felől, hogy segédem idézte elő a zavart, én a 3 fnt 50 krt minden felszólítás és halogatás nélkül még délután, az előadási órák előtt, tek. Veress Sándor tanvezető urnak saját szállásán viszsza adtam. Ezért van, tisztelt olvasó, az a nagy hübé, melyet kárörvendő ellenfeleim csináltak s melynek annyira örülnek.

És most tisztelettel kérdelem az akkori ideiglenes elnök urat: hol van az a hivatalos szám és mindenható hatalom, a melynél fogva egy 50—60 tagból álló testületből 15 ember szakadást képezve, egy ellenszenves klub szeszélyétől függve, egyik-másik kartársa becsületét sérteni törekvő veréb tanácsot tarthat s egész módra feltalarkodva, valakinek nevét rácsálhatja?

(Vége következik.)

Bartha Ágoston.

ELADÓ

egy valódi Lovassy-faj 2¹/₂ éves tenyésztésre alkalmas kan; bővebb felvilágosítást nyújt Thamó András állatorvos Kézdí-Vásárhelyt.

HIRDETMEY.

A »csikszeredai takarékpénztár részvénytársaság« részvényeseinek 1885. március 21-én tartott rendkívüli közgyűlése 1000 darab 25 forintos új részvény kibocsátása által alaptőkéjének 50,000 forintba leendő felemelését elhatározta a következő tervvel:

1. Az újonnan kibocsátandó részvény-kötvények szintén névre szólóak és 18 évi tartamra 18 darab szelvény nyel látandók el, mely szelvények 1885-től 1902-ig bezárólag állítandók ki.
2. Az új részvények aláírásánál elsőbbségi joggal bírnak a jelenlegi azon részvényesek, kik az intézet részvénykönyve szerint 1885. március 21-éig mint olyanok igazolva voltak, jelenlegi részvényeik száma erejéig, s csak a fennmaradó és a régi részvényesek által alá nem írt részvények adatainak újonnan jelentkezőknek, de ezen esetben is, ha a régi részvényesek ezen fennmaradt részvényekből alá akarnak írni, az újonnan jelentkezők előtt elsőbbségi joggal bírnak.
3. Az 1000 darab 25 frtos névértékű névre szóló részvény 28 fnt 20 kr kibocsátási áron bocsátatik ki, oly formán, hogy a névértéken felüli összegből részvényenként 2 fnt 20 kr a már képzett

tartalék-alap emelésére, 1 fnt pedig az intézet felszerelési költségeire fordításra. Az aláírások ideje folyó év március hó 24-től ezen év április hó 20-ig bezárólag állapítatik meg; és pedig: a régi részvényeseknek jogukban áll bezárólag f. évi ápril 10-ig aláírni; ápril 10-től 20-ig a jelentkező új részvényesek írhatják alá a fennmaradó új részvényeket.

4. Az újonnan kibocsátandó részvények értéke részvényenként a következő időben és részletekben fizetendő:

a) az aláíráskor	3 fnt 20 kr,
b) 1885. május 1—10-ig	5 fnt — kr,
c) „ június „	5 fnt — kr,
d) „ július „	5 fnt — kr,
e) „ auguszt. „	5 fnt — kr,
f) „ szept. „	5 fnt — kr.

5. Az aláírt, de a kitűzött határidőig be nem folyt díjrészletek után 6% kamattal fizetendő, és ha az a kitűzött határidőtől számítandó két hó alatt a késedelmi kamatokkal együtt be nem fizetettnek, az ily késedelmes részvényes a részvénye után befizetett részleteknek a tartalék-alap javára leendő elvesztése mellett, és pedig: a régi részvényes új részvényesi jogától, az új részvényes pedig társulati jogától megfosztottnak nyilvánítatik, s részvénye másnak adatik. Azonban késedelmezés esetén aláveti magát annak is, hogy a társaság igazgató-választmánya elvállalt kötelezettsége teljesítésére a perkölségek megtérítésével együtt törvény útján is rászoríthassa.

6. Az 1885-ik év végén mutatkozó tiszta nyereség 60%-a a régi és új részvény-birtokosok között akként fog felosztatni, hogy ebből 2/3-ad rész osztalék jut a régi, és 1/3-ad osztalék pedig az újonnan kibocsátott 1000 darab részvény birtokosainak.

Az után következő években pedig az osztalék tekintet nélkül a régi és az új részvényekre, egyenlő arányban fog felosztatni.

7. Miután az új részvények után részvényenként 2 fnt 20 kr azon tekintetből fizetetik be, hogy a régi 1000 drb részvények mai napig levő tartalék-alapját elérje, s ez által el is lévén érve, a régi és most kibocsátandó új részvények birtokosai a tartalék-alaphoz egyenlő jogokkal bírnak, valamint, hogy az intézet felszerelése címén 1 fnt fizetnek részvényenként az új részvények után, az intézet felszerelési tárgyaihoz is a régi részvényesekkel egyenlő jogokat bírnak az új részvényesek.

A felszerelési költségképen részvényenként befizetendő 1 fntból fennmaradó összeg a tartalék-alaphoz csatoltatik.

8. A részvény-aláírási jegyek ezen tervzet alapján kivonatban állítandók ki.

9. Az aláírt részvény-jegyek a részvényeseknek az utolsó részlet befizetésekor fognak kézbesítettetni.

A részvények aláírása a »csikszeredai takarékpénztár részvénytársaságnál« eszközölhető; a régi részvényesek azonban a nekik megküldendő aláírási iven is aláírhatnak, s ez esetben az aláírási iven 1885. ápril 10-ig, részvényenként 3 fnt 20 krral együtt, alattírt takarékpénztárhoz beküldendők.

A »csikszeredai takarékpénztár részvénytársaság«-nak Csik-Szeredán, 1885. március hó 21-én tartott rendkívüli közgyűléséből.

Dr. Fejér Antal, Lázár Domokos,
titkár. (2—3) elnök.

30—1885.
eln. sz.

A »gyergyói első takarékpénztár« részvénytársaság Gyergyó-Szentmiklóson Laurenczi János ur nagytermében

1885. év ápril hó 12-én d. u. 3 órakor kezdődőleg

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre ezennel a részvény-tulajdonosok tisztelettel meghívottnak.

Tárgyai:

1. a lemondás folytán türesedésbe jött igazgató-pénztárnoki állás választás utján betöltése;
2. esetleg igazgatósági tagok választása;
3. igazgatósági indítványok.

Egyszersmind értesítettnek, hogy a »Részvény-könyv«-bejegyzett részvénytulajdonosok szavazataik gyakorolhatása végett »igazolójegyüket« az üzleti helyiségben f. é. ápril hó 8., 9., 10., 11-dik napjain a hivatalos órák alatt átvethetik.

A »gyergyói első takarékpénztár« részvénytársaság elnökségétől.

Gyergyó-Szentmiklóson, 1885. március 26-án.

Juhász Károly, Merza Kristóf,
titkár. (2—2) elnök.

ő Nagysága

Csekefalvi Ilona asszonyságnak

(lakik Kassán, főutca 86. sz. alatt)

szakképzettséggel és nagy tudománnyal összeállított legkitünőbb ternő-kiszámítása dícséretre méltó; ő a jelenkor legnagyobb mestere; azóta hogy a lottó fennáll, lottószámok összeállítására által még azt más képes nem volt napfényre hozni, mit ő; nyertünk az ő tanácsára az első betételle:

Ternót, Ternót, Ternót!!!

a prágai, brünni és bécsi egy napi húzáson: Mathilde Wilke Lundenburgból, Bukovszky János, szabómester Skleni. Stolar János építőmester, Policné és Kindermann Emanuel nyug. tanító Filippsdorf Georgswalde mellett, mind a négy morvaországi lakos.

Kisebb nyereségekben részesültünk: Tribusek Ödön, Pirnitz 385. Strausz Ernst Hrotovitz. Hanzlik János, szabóm. Brünn apáca-utca 9. sz. Frenszl Ferencz Morva-Trübau. Sekera Antal Prerau, templomutca 805. sz. Krausz Gyula, Bollmány (Baranya-megy). Krausz Karolina Römerstadt 213. Sabata Ferencz Prerau. Moudra Vincze Prossnitz királyutca 30. Hausmann János takács, Engelsberg. Fatka Mátyás keresk. Saratic Brünn mellett. Zohner Károly, Friedland a Morva folyó mellett. Kresta Johanna Freiberg. Michel József Römerstadt 85. Travnicek Mór pékmester. Dediez 96. Viszkova mellett. Witt Antal, Eibenshitz széles-utca 115. sz. Brünn mellett. Essler Adolf asztalosmester. Würbenthal (Schlesiában). Prochaska Antal Teplitz, (Csehország). Prochazda Ferencz Drahan. Panizil Anna Hachein 11. Olmütz mellett. Pollak Zsigmond tanító Turnau. Hartl József id. Siebenhöfen, Bärn mellett. Nesvadba Ferencz Zalmasovitz p. Holesov. Kachlik Fanny Brünn, Zeile 39. Svoboda Ferencz Babicz. Kele mellett. Rauskolb Károly Herlsdorf. Korinek Antal Mödritz. Horák Filip vendéglős, Friedek. Hoferek Vincze Alsó-Ujod 106. Kratochwill József Neudorf 58. Oslavan mellett. Nepras János Brünn rendkúta 4. Skazei Ferencz pékmester Prossnitz ur-utca 1. szám. Láuner Ferencz Rossitz. Appl Bertalan Bautsch 83. Stuchlik János Marchefich, Butschovitz mellett Morvaországban.

A budapesti húzáson: Scheuli József Nagy-Maros tőglauca 15. Kohlmayer Ferencz kárpitos Selmeczbánya. Poós András cipész Aszód. Kazmir Ilona Nyiregyháza. Gross Jákob vendéglős Beregszász. Hajdu János Makó 272. tanyai sz. Kázár Mihály Debreczen bus-utca 714. sz. Preisz Moritz asztalos N.-Kóta. Faszka Irma Aszód. Gombál István Miskolc tótutca 4. szám. Keinert Rezső kertész Budapest, VII. Istvánut 5. szám. Katona Lajosné Miskolc, Belgráduca 12. szám. 5—5

Levelezésekre 3 drb. 5-kros bélyeg küldendő.